

БУРЯД УНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1979 оной февралын 1, четверг
№ 27 (15049)
Сэн 2 мүнгөн

Совет патриотизмын ба социалист интернационализмын гол ёһонууды, Совет гүрэнэйгөө, манай Эхэ ороной түлөө омогорхолы, социализмын туйлалтанууды аршалан хамгаалжаар бэлэн байлгы ажалшадай, нэн түрүүн залуу үетэнэй ухаанда нэбтэрхэн үзэл бодол болгохо гэшэ партиин гол шу- хала зорилгонуудай нэгэннинь байһан, байһаарше...

Л. И. БРЕЖНЕВ

АХА ДҮҮГЭЙ ХАНИ НЭГЭДЭЛЭЙ АГУУЕХЭ ХҮСЭН

росситай Украинын ниелэн нэгэдэхээр 325 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан Киевтэ болобо

Украин ба Россин га- зэрэ ехэ, баяр түгэс- эр айлшалан ерээ: «Мүнхэдөө хамта!» гэ- үүлтэ, домогто үгэнүүд хэ- үүлтэ урда тээ эртэ ур- Переславта дуудлаһан Украин ард оорынто хэ- үүлтэ, нийтин эрмэл- зэе бэлүүлүн, агуу- хэ үүлтэ ардайт, агууехэ ба түгэдэр. Росситай түү- хэ хуби заагаа холбо- нгта. Аха дүү ара- нгэзэ нитэ Эхэ оро- нгүл бүлэ болон нэгэ- хэ хус шадалаа ехэ- гээд, ехэ илалта ам- гэдэ, гайхамшаг баатар- шалтануудай замаар, хүгжэл- тэ түгэс социализм байгуу- лгын замаар дабыжаа ерээ. Энэ баярай ой — манай олон үндэс яһатантай бүхы Эхэ ороной нитэ-полити- ческэ ажайдаллах гай- хамша үйлэ хэрэг, интерна- циональна хани барисаанай, аха дүүгэй холбоной ленин- сизк нитэ суртал бодолой түгэс илалта болоно.

Росситай Украинын ниел- эн оидо зорюулагдаһан, парти- нан, совет болон олонитын эмхнүүдэй, Совет Арминин түлөөлгүшдэй хамта ажал- шадай сугларһан баярай суг- лан январин 30-да Киевтэ болобо. «Украина» гэжэ соёлой ордоной залд һайндэрхээр шэмгэлдһэн сцена дээрэ — Коммунист партиин, Совет гүрэнэй үндэс һуурине та- битша Владимир Ильич Ле- ниний скульптурна дүрэ зу- рнаг табатай. СССР-эй гү- рэнэй тугай фон дээрэ Рос- син Федерациин, Украинин СССР-эй тугууд улаабхина. «325» гэгһэн тоо яларан ха- рагдана.

Россин Федерациин ба Москватай делегацинууд, Украинин хүтэлбэрилгүшд, республикын солото хүнүүд, партийна, совет болон оло- нитын эмхнүүдэй түлөөлгү- шд һайндэртэ хабаадаһаа ерһан айлшад президумдэ һууба. Нүхэр Л. И. Брежнев ту- рүүтэй КПСС-эй ЦК-гай По- литбюро хүндэтэ президи- умдэ ехэ баяр дэбжэтэйн оршон байдалда һунгагдана.

«Аха дүү арадуудай хэ- тэ мүнхын хани барисаанай, бата нэгэдэлэй түгэдэр хүс- сэн» гэгһэн элдхэл КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогтой гэшүүн, Украинин Компар- тини ЦК-гай нэгэдэхи секре- тарь В. В. Щербицкий хэбэ- нггэжэ тэмдэглэбэ: Росси Украин хойрой уни хоолоо хошоо экономика, поли- тическэ, соёлой талаараа нэгэ адли зорилготой болоһон ушар аха дүү гурбан ба- рдай — ород, украин ба бе- лорус арадуудай улгы бо- логшо Киевскэ Русьһаа эхи- тэй юм. Хүшэр хүндэ тур- шалтанууды үзэбшэ, эдэ арадууд өһөдһынөө уг гар- балай, хэлэнэй, соёлой та- лаар түрэл дүтэ байһанай агууехэ мэдэрэлы, түүхэтэ хуби заануудайнгаа адли, таһаршагүй байһанай үнэтэ мэдэрэлы, нэгэ гүрэн боло- жо, даһинаа ниелэн нэгэдэ- хэ гэгһэн мүхөшгүй найда- барине хэдэн буун жэлэй туршда нарич наһинаар сахина, бэлүүлжэ ерһэн байна.

Харинхидай богоолшол- гын, Украинин газар дайды- хэдэн зуун жэлэй турша соо хэлгэ болгон та- һалһан оршон байдалда оро- дой хүсэн түгэдэр, хамтад- хамал гүрэн Украинин оло- нитэй ажалшадай дурал та- туудай зайлашагүй, ганса- хан түб ходоодо байдаг байһан.

Нүхэр В. В. ЩЕРБИЦКИН элидхэлһээ

Украинын ниелэн нэгэдэхээр 325 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан Киевтэ болобо. Украинин ниелэн нэгэдэхээр 325 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан Киевтэ болобо. Украинин ниелэн нэгэдэхээр 325 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан Киевтэ болобо.

«Хэтэ мүнхэдөө хамта байха!» гэгһэн үнэн зүрхэн- һөө уг унгитай эдэ үгэнүүд 1654 оной январин нарата нэгэ үдэр эртэ урдын Пе- реслав хотодо арад зоной дүүрэн сугларһан талмай дээрэ баярай уриа болон элдэлдэ, бүхы Украина до- хтой хүсэтэ шагнаар суура- тан хэвчинанан юм. «Хэтэ мүнхэдэ бата нэгэдэлтэй бай- нон байха!» гэгһэн энэ тангари- та манай арадууд ходоодо — бүгэдэ арадай баярай һайн- дэрэй үедэһэ хэсүү шагна туршалтануудай илдэһэ үнэн байдаг байгаа. Энэ наһин мэдэрэлы дар- лагша-мүнжэһэдэ эсэр- гүү тэмсэл соогуур дабагда-

шадгүй хүсэн болон батажа- нан, урган бадарһан байна. Элдэб үндэс яһатда хэ- тэбэй ажалшадай бата нэгэ- гэдэл ба хани барисаан Агууехэ Октябрийн илаһан айаар шэнэ удхатай бо- лоно, Лениней хэлэнэй ёһоор, арадуудай агууехэ интернациональна хоолоо барисан аха дүүрэн бодо- то дээрэз бэлэн юм.

Энэ аха дүү ёһоной ин- тернациональна хоолоо ха- даа мүнөө сатгаи социаль- на дэбжэлтын дээрэ туйла- ла, хүсэжэн жагсаһан соци- алзмын обществэ байгуул- хын түлөө тэмсэлдэ совет хүнүүдэй асари ехэ илалта- нууды туйлаха зориг бада- руулаша эш нүхээсэл бо- лоһон.

Росситай Украинин ниел- эн нэгэдэлтэй түүхэтэ ух- ха шанар тухайда тогтон хэлэхэ зуураа, элидхэлшэ

хэрэгтэ манай аха дүү ара- дуудай ороулаа байгаа ху- дун үндэрөө сэгнэһэ- нийн, һайн һайхан хүсэлэн- гүдэрһэ түлөө КПСС-эй Цен- тральна Комитеттэ, СССР-эй Верховно Советтэ Президумдэ, СССР-эй Министруудтэ Советтэ, нүхэр Л. И. Брежневтэ Совет Ук- раинин ажалшадай үмэнэ- һөө гүнзэгтэ баясхалан хүр- гоо.

Унхөөрөө ехэ удха ша- нартай үйлэ хэрэгүүд арад бүхэнэй түүхэдэ бии байдаг. Росситай Украинин ниелэн нэгэдэхэниин украин арда- та тиймэл үйлэ хэрэг боло- нон байна. Бата нэгэдэлтэ- тэй, эблэршгүй хани бариса- дай байха гэһэн аха дүү хоёр арадай — ород, украин арадуудай хэтэ заяанай хүсэл эрмэлзлүүд 325 жэл- лэй урда тээ бодото дээрэз бэлһэн юм. Хэдэн зуугаад

Богдан Хмельницкий өөрынгөө социальн-ангин хамааралда зүришн, үе са- гай түрүү хараа бодолто зо- рилгонууды, арад зоной на- циональна аша тунһе ойло- хо болотороо дэбжэһэн, гү- рэнэй элитэ ехэ ажал ябуу- лагша, орон бэрхэ полково- ден, сөсөн дипломат, үе са- гайнгаа агууехэ хүбүүниинь байгаа. Росситай ниелэн нэгэ- дэхэ гэгһэн Украинин ард түмэнэй хэтэ заяанай эгил- гэд найдабарһанууд, хүсэл эрмэлзлүүнүүд элирхэйлэн, тэдэни бэлдүүлхын түлөө сэхэ шууд тэмсэһэн, арадай

1648—1654 онуудай су- лөөрэлгын дайны түрүү үдэ- ха шэнжэ ба түгэдэр дэ- лисэн тэрэндэ Украинин ард түмэнэй, ород, бело- рус ба бусад арадуудай түлөөлгүшдэй олоороо ха- бадаһан ябадалаар, эсэсэй илалтан — Россин зүгһе үзүүлгүшдэй материална, сэрвэй болон политическэ бүрин дэмжэлгээр тодорхой- логһон байгаа.

Росситай Украинин ниел- эн нэгэдэлтэ украин арадай бүхы ажабайдалаа ехэ ху- биалтын шата болон юм гэжэ элидхэл дотор тэмдэ- глэдэнэ. Энэ агууехэ ябуул-

ОМОГОРХОЛ БАЯРАЙ ОРШОНДО

1979 МАРТЫН 4
СССР-эй Верховно Советтэ
Г. ЦЫБЕКОВ

СССР-эй Верховно Советтэ Союзай Советтэй хунгалта үнгэрэхэ Сэлэнгын хунгуулин 362-дох округной хунгуулин округной

комиссин заседани болоно. СССР-эй Верховно Советтэ Союзай Советтэ депутатта кандидадаар тус хунгуулин округһоо дэбжүү-

лэгдэһэн Сэлэнгын райной Лениней нэрэмжтэ колхозной турүүлгүшэ Анатолий Николаевич Цыденовые бүрххэлдэ абаха гэгһэн тогтоол баталан абаба.

Д. Д. Чойжалсанов гэгшэд үгэ хэлэхэ, СССР-эй Верховно Советтэ депутатта кандидат Юрий Васильевич Конышевые бүрххэлдэ абаха гэгһэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаба.

СССР-эй Верховно Советтэ Национальностнуудай Советтэ хунгалта үнгэрэхэ Загорск хунгуулин 515-дах округһоо дэбжүүлгүшэ Юрий Васильевич Конышев бүрххэлдэ абтаа.

СССР-эй Верховно Советтэ Национальностнуудай Советтэ хунгалта үнгэрэхэ Железнодорожно хунгуулин 514-дах округһоо дэбжүүлгүшэ Николай Гармаевич Дамдиновые кандидаттаар бүрххэлдэ абаха гэгһэн шинд- хэбэри округной хунгуулин комиссин нэгэн дуугаар баталан абаба.

СССР-эй Верховно Советтэ Национальностнуудай Советтэ хунгалта үнгэрэхэ Загорск хунгуулин 515-дах округной хунгуулин комиссин гэгшүүд ээлжээтэ заседанида сугларба.

СССР-эй Верховно Советтэ Национальностнуудай Советтэ хунгалта үнгэрэхэ Загарайн хунгуулин 521-дах округной хунгуулин округной комиссин заседани болоно, СССР-эй Верховно Советтэ депутатта кандидат Гребенщикова Евдокия Самсоновца бүрххэлдэ абтаа.

СССР-эй Верховно Советтэ Национальностнуудай Советтэ хунгалта үнгэрэхэ Октябрьска хунгуулин 516-дах округной хунгуулин округной комиссин СССР-эй Верховно Советтэ депутатта кандидат Любовь Николаевна Кузнецовые бүрххэлдэ абтаа.

Лениней нэрэмжтэ колхозной Лооло-Шанаа Данзано- вич Мархуев 270 эхэ хонин харууһалга юм. Үбгэн хонин хонин дунлаа хубуун Аюша- талаа хүдэлмэрлэнэ.

Тэрэ үгэ хэлэхэдэ, СССР-эй Верховно Советтэ Наци- ональностнуудай Советтэ депутатта кандидат Ю. В. Конышевые бүрххэлдэ аба- хэ хунгуулин округной комиссин гэгшүүдэ дурад- хаба.

Хунгуулин комиссин гэгшүүд, мун Улаан-Удын авиазаводой хүдэлмэршэн Г. М. Оксанч, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлүүдые бүтээ- дэг заводой хүдэлмэршэн

М. М. Оксанч, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлүүдые бүтээ- дэг заводой хүдэлмэршэн

Ушөө ноябрь һарада «Зы- рянскй» совхозой инженер- до-техническэ хүдэлмэршэд ажахы ахамад инженер Ми- хан Архипович Спиридо- нов турүүтэй бүхы трактор, комбайн, селкэ, плуг гэхэ мэтэ түхээрэлгэнүүдэ һай- са хаража, шалгажа, хэр зэртэ заһабарилгада орохо байһынь сэгнэжэ үзэһэн юм. Тингэжэ ерэхэ хабарай тарилгада техника бэлдэхэ түсэб табидаһан байгаа.

Мүнөө энэ харюусалга ехэтэй хүдэлмэри ажахы эгэл дүршлэтэй механизаторнуудта даалгагдажа, тех- ника һайнаар заһагдана.

СССР-эй Верховно Советтэ Национальностнуудай Советтэ хунгалта үнгэрэхэ хунгуулин 520-дох округной хунгуулин округной комиссин заседани болоно, Түрэн комиссин тугайтэ Э. Э. Шидловский хэ тус округһоо СССР-эй Верховно Советтэ Наци- ональностнуудай Советтэ депутатта кандидаттаар дэб- жэһэн Задан райной совхозой

СССР-эй Верховно Советтэ Национальностнуудай Советтэ хунгалта үнгэрэхэ Хяатгын хунгуу- лин 523-дах округной хун- гуулин округной комис- синин заседани болоно, СССР-эй Верховно Советтэ Национальностнуудай

СССР-эй Верховно Советтэ Национальностнуудай Советтэ депутатта кандида- даар Баргажанай хунгуулин 518-дах округһоо ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь Виктор

Мархуевый отарада хонид хурьгалда дүүрэхэ дүтлөө. Бүүлэй мэдээрэ эсэгэ хубуун хоёр 286 хурга абад, һайнаар түл- жүүлжэ байһай.

Ушөө 15 хонин хурь- галха. Тингэжэ табан жэлэй дүрбэдхи жэлдэ абһан социалист уялгаа дүүргэхэ шадхабди, — гэжэ үбгэн хоничон урматгайар хөө- рэнэ.

Д. АЮШЕВ, манай к.рр.

Уржадар СССР-эй Верховно Советтэ Национальностнуудай Советтэ хунгалта үнгэрэхэ Хяатгын хунгуу- лин 523-дах округной хун- гуулин округной комис- синин заседани болоно, СССР-эй Верховно Советтэ

СССР-эй Верховно Советтэ Национальностнуудай Советтэ депутатта кандида- даар Хяатгын хунгуулин 523-дах округһоо ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь Виктор

Трактористнууд Геннадий Красных, Николай Долгов, Сергей Гаврилов гэгшэд урталга һанаатай, үнэн сэхэ ажаалаараа бултанга шалгарна. Мун селарьнууд Александр Афанасьевич Се- дунов, Иван Дмитриевич Се- ренэ, гангуурһан Леонид Григорьевич Колмаков гэгшэд механизаторнуудта ехэ аша туһа хүргэдгэ, тэдэни захилынь саг болээр соонь дүүргэхэ үгэнэ. Мүнөө сов- хозой заһабарилгын мастерскойноу 9 трактор бэлэн бол- доһонгоо гаргагданхай.

Мун тус ажахыда хабарай тарилгада хүсэд хүрэхэ ороһон тарнарай үрһэн бэл- дэгдэнхэй.

СССР-эй Верховно Советтэ Национальностнуудай Советтэ хунгалта үнгэрэхэ хунгуулин 522-дах округной хунгуулин округной комиссин ээлжээ-

СССР-эй Верховно Советтэ Национальностнуудай Советтэ депутатта кандида- даар Леонид Георгиевич Мельниковые бүрххэлдэ абаха гэгһэн тогтоол баталан абтаа.

СССР-эй Верховно Советтэ Национальностнуудай Советтэ депутатта кандида- даар Хяатгын хунгуулин 523-дах округһоо ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь Виктор

Трактористнууд Геннадий Красных, Николай Долгов, Сергей Гаврилов гэгшэд урталга һанаатай, үнэн сэхэ ажаалаараа бултанга шалгарна. Мун селарьнууд Александр Афанасьевич Се- дунов, Иван Дмитриевич Се- ренэ, гангуурһан Леонид Григорьевич Колмаков гэгшэд механизаторнуудта ехэ аша туһа хүргэдгэ, тэдэни захилынь саг болээр соонь дүүргэхэ үгэнэ. Мүнөө сов- хозой заһабарилгын мастерскойноу 9 трактор бэлэн бол- доһонгоо гаргагданхай.

Мун тус ажахыда хабарай тарилгада хүсэд хүрэхэ ороһон тарнарай үрһэн бэл- дэгдэнхэй.

Ленинграднаа Берлин хүрэтэр

Дайны суурьан хүн бүхэнд ондо олодог соностод, Эсгэр ороноо хамгаалгын Агуусэд дайнда хабаадагч М. В. Назарова мүнөөнөө энэ хүсэр хүндэ жэлүүд алаар ханагана.

...Эдир наһан, 1941 он. Эгээл тэрэ үедэ Алас-Дурнада полковойн хургуул дүүргэһэн Матвей Назаров Ленинград элгээгдэһэн байха.

Дайсан Ленинн хотыг эзлэхээр хэдэ. Агуу багышгаа хото, Октябрийн революцийн улгы — Ленинградые хамгаалсан совет ардад түүхэтэ тэмсэл 900 үдэр үргэлжэлөө нэһэй. Тэрэ хатуу шанага үе соо М. Назаров үхэр буугай расчет команданца байгаа.

1944 оной янгинама хүйтэн январь харын 14-нй үлгөөгүр Верховно Главна командованиин Ставын батал-

хан тусбай өһоор Ленинградска, Волховско фронтнууд фашист будимтаргадые хоёр тээһэнэ эргэ ханама бута сохино, Эхэ Газарнаа талуулушоод байһан Ленинградые ороонгоо түб районудтай холбохо зорилготой байгаа.

Гитлеровецүүдэй позицинууд дээгүүр галта үхэл эрхэлдэбэ: сержант М. В. Назаровый бригадын артиллеристүүд дайсад тээш буугай номо шгүлүбэ.

Харин тинхэдэ дайсанай 140 батерейтай артиллериска хэдэн бүлэгүүд Ленинградые тойрохон, хүндэ хүсэр снарядуудаар гудамжа, талмайнуудыг буудаһаар лэ байгаа. Тингэбэшье наань, манай артиллеристүүд үдэр бүхэнд тэмсэл ябуудха зорилгобо эрхэмээр бөлүүлжэ байгаа.

Гушан табан жэлэй сааца январин 27-ой үдэшэ ялайха галгүй харын город дээрэ проектортой элхэнүүд сасаржа, хонжон хүнине томо буунуудай нээрэн, гал

дулс сүмэ татан гэрэлтүүлэе бэлэй. Энэ хадаа түүхэдэ урдан үзэгдөөгүй, Ленинградтай түүсэ 900 үдэр үргэлжэлэн баатарлиг тэмсэлэй дүүрэхэе бүхэ дэлхэйдэ сонсохон салот байһан юм.

Дайсанай хүрээлэлгын сүмэ сохидонойн һүүлээр эршэтэй түргөөр урагшаа дабаа. Артолын командовани Назаровый взводто нэгэ олтирэг эзэлжэ, дайсаные уһа руу түрнжэ унагаагад, довтолхо плацдарм түгээрхынь захирба. Командованиин захиралта богон саг соо найнаар дүүргэһэнэйгээ түүсэ Матвей Назаров «Шэн габылагай түүсэ» медаллар шагнагдаа.

Совет сэргэ Одер мурэн дээрэ гараба. Ахалагша сержант Назаровый артиллеристүүд довтолхо яобан соеднинини түрүү зэргэдэ жагсанхай. Тэрэ үдэһын боро харанаар шэбнүүр бороо орожо байгаа. Одерой эрьедэ зогсожо байһан ахалагша сержант юушбэ

даа шэртэн, шагнаархана. Одер мурэнөө дэгдэһэн хэрэгүбтар агаар ноурысь сэлэмэн хэргээсэ. Харин мурэнэй баруун тээ хэжэлгэмээр, тойроод нүлдэ анима харанхы. Назаровый хубууд эгээл түрүүлэн эндэ хүржэ эрээ. Дайсадай эзэлжэ байһан онопууд дотор үхэр буунуудаа тодожо, буудажэ ахиба. Нэгэ үдэрэй турша соо манайнх зургаан довтолхо дабаа, дайсанай хэдэн танкнуудыг үгы хэжэ, сэжэ тулалгаар ажалталын пункт туһа сохбод, плацдарма бариха шадаһан юм. Уур сайжа хадаа үсдэ зүүн бөө тээ байдалан ахишбэ. Ахалагша сержант Назаровый батерей дабажа яобан гитлеровецүүдэй урдаһаа буунуудаа шгүлүбэ. Дайсанай хоёр азуугаад метр зайда ябатарынь, ахалагша сержант: «Буудатгы!» — гэжэ захирба.

Хүлээгдээгүй аюудла ороһон фашистууд хаха бутаран гүйдэшбэ. Манайнх тинхэлээрнь хам-

башалан, артиллерээр танкнуудынь бууджа ороб. Элдэб түрээлэй буунууд эндэ нэржэ, гал улаан тэнгэри хара шорой газар хоёрой нилжэжэ байһалда үзэгдэбэ. Тингэбэшье наань, хэмхэрэн мульһэдэй урдаһаада, немцууд субажад субажад байба.

Эхи захгүй олон дайсадые харахада, манай сэргэшэдэй зэбуурхэл улам эхээр хүржэ, шунахай нэтрүү арваатадые гал хайрагүй ходожа эхибэ. Ажабайдал гу, али үхэл тухай хэньше тинхэдэ дождоһосгүй. Харин дайсаные нэгэ алхаша урагшан дабууулаггүйн тула хүн бүхэн ами наһаа гамнангүй, эрлэхээр тэмсэ. Дайсанай харюу сохилто үсөөржэ, ээлжэтэ иладтын ойртоһонин эли болобо. Матвей Вилкулович югээршбэ даа сохюуландал гэнтэ унашаба. Мадэрл ороходо, хүхэ номин тэнгэри дор норган дээрэ хэбтэнхэй, холын хүйтэн одоые шэртэнэ. «Захиралта дүүргэдээ», — гэжэ ханахада, зосоонь уужам боло-

шобо. Энэ операцда Матвей Назаров хүндөөр шархат баше, командирай захиралта дүүргэһэдэ «Шэн габылагай түүсэ» медалда даһнаа хүртөө һаа 1945 он. Фашистуудай үүр — Берлин хотодо довтолоһодо бэлдэжэ байһан үе. Хэдэн хүни, хэдэн үдэр таһалдангүй үргэлжэһэн шуната тулалдаанай һүүлээр утаа гаража, һандаршанай рейстаг дээрэ Илалтын Улаан гүр намилдаа бэлэй.

Берлин хүржэ эрһэн хэдэ мянган сэргэшэдэ дунда яобашан Матвей Назаров рейстата ханада бутантай ади нэрэ боого, Ленинграднаа Берлин хүрэтэр гаталһан замаа нилжэжэ Буряад ороноо, Эхэ-Куналейтэ бусажа эрһэн түүхэтэй.

Мүнөө тэрэ нотатгаа ажаһуудаг. Хаба шадалаараа түрэл ахыдаа, хүрэн зондо туһалдаг, залуушуудла али болохоор үлгэр жэжэ харуулдаг.

М. БОЛОНЕВ.

КАПИТАЛИС ОРОНУУДАХИ УХИБУУД

Ухибүүнэй уласхооридын жэлтэй дашарамдуулан, хүүгэдэ хумүүжүүлэ, тэдэнэй дүрбэн тэгшын хүүжэлтэ, тэдэнэй эол жаргал болон бусад асуудал тухай материалуудые газетынгээ хууданадайд байд гээд лэ толилдод байхабди. Мүнөө мэдээжэ совет журналист, РСФСР-эй соёлгой габыаата худалмэрлигшэ, СССР-эй Журналистуудай холбоной шангай лауреат Виталий Александрович Сырокомский гэгшын «Эрэмдэг болгодоһон эдир наһан» гэгшэн номоо хурлангы хэбгүүдые уншагшаданга аһхаралда дурданабди.

В. А. Сырокомский Москвагай гүрэнэй уласхооридын харилсаануудай институт дүүргээд, олон жэлдэ газетэдэ худэлһэн юм. Мүнөө «Литература газетын» ахамад редакторой орлогшом. «Бидэнэр тухай тэдэ юм мэдээгдэбэ», «Бодото ба хуурмаг эрхэ сүлөө» болон бусад номуудай автор юм. Буржуазна хэлбэлэй хууданауудта толилогдоһон баримтануудые хэрэглэжэ, капиталис оронундаа үхибүүдые хэбэ дождоһодог, хайра гамгүйгөөр дарладаг тухай, эхэ эсэгшын зэбуурхэмэ муухайгаар тэдэндэ хандадаг тухай автор бэшэжэ, бодомжлоно.

хоёр дахин олоор үхээг. Статистикын олон жэлэй баримтада түшгэлэн, шикалжэ хэһэн американ эрмэдтэ Г. Бреннер гэгшэ худалмэригүүдэйгээ болбо нарый үхибүүдэй үхэлдэ эхээр нүлөөлжэ гэжэ шинжэлжэ соогоо үнэшөөр харуулаа. Медицискэ ёһотой туһаламжа гэшэ худалмэригүүдэйгээ хүсэд хуртхазгүй юмжам; материальна даутагдал эхээршүүдые дарлахада, имгалт өөрһын бэсье муудхаана бэшэ, харин гарадууд үхибүүдэйнь бэсье эрэмдэгтүүлэ.

СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ

НЮТАГАЙМНАЙ ХУБУУДЭЙ ИЛАЛТА

Байгша оной январин һүүлшын үдэр-мүүдтэ Тбилиси хотодо дүрбэн булалдангын барилдаггаар уласхооридын мурьсөөн үнгэргэгдэһэн юм. Энэ эхэ нааданда дэлхэйн 13 оронудай эрхим бүхшүүл сугларһан байгаа.

Мурьсөөндэ оронгойнай суглуулагдалма командын зургаан бүхэ, тэрэ тоодо нютагайнай хубууд Олег Алексеев, Борис Будаев гэгшэд хабаадаа. Тим Олег Алексеев долоон уулзалга үнгэргэгдэбэ бултандэ илалта туйлажа, Европнн түрүү һуури эзэлжэ нааданда хабаадалсаха эрхэдэ хүртэбэ. Энэ наадан дээрэ тэрэ дэлхэйн чемпионон, Дагестанай түлөөлгүшэ Магомедхан Рафилович оочогоороо иланган байна. Харин урдандаа хоёр удаа шүүгдэһэн, Европнн түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн мурьсөөндэ хоёрдохи һуури эзэлһэн Хасан Зангиевие хоёр дала дээрэнь даража шөдөө.

Мүнөө нютагайнай хубуун Олег Алексеев Фрунзе хотодо СССР—США коман-

дануудай дунда февралын нэгэнхээ эхилжэ нүхэр ёһоной нааданда хабаадалсахаар оронгойноо суглуулагдалма командатай ошонхой.

Түрүүшынхөө СССР-эй суглуулагдалма командатай абганан Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанаар институтай студент Борис Будаев Тбилискэ гурбадахи һуури эзэлбэ. Тэрэ зургаан бүхые, тэрэ тоодо үнгэргэһэ жэлдэ Европнн чемпионон болон Дагестанай Исаку Гайдарбековие дилжэжэ шөдөө бшуу. Энэнь имэ эхэ нааданда түрүүшынхөө хабааданан Борис Будаевый амжалта, омогорхол болоно.

Уласхооридын мурьсөөндэ түрүү һуури эзэлһэн Олег Алексеев байгша оной апрель һарада Европнн түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ нааданда хабаадэ эрхэдэ хүртэбэ. Мурьсөөн Румыниин Социалис Республикын нилсэл хотодо болохо юм.

Г. МАМЖУЕВ, СССР-эй спортын мастер.

дануудай дунда февралын нэгэнхээ эхилжэ нүхэр ёһоной нааданда хабаадалсахаар оронгойноо суглуулагдалма командатай ошонхой.

Түрүүшынхөө СССР-эй суглуулагдалма командатай абганан Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанаар институтай студент Борис Будаев Тбилискэ гурбадахи һуури эзэлбэ. Тэрэ зургаан бүхые, тэрэ тоодо үнгэргэһэ жэлдэ Европнн чемпионон болон Дагестанай Исаку Гайдарбековие дилжэжэ шөдөө бшуу. Энэнь имэ эхэ нааданда түрүүшынхөө хабааданан Борис Будаевый амжалта, омогорхол болоно.

Уласхооридын мурьсөөндэ түрүү һуури эзэлһэн Олег Алексеев байгша оной апрель һарада Европнн түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ нааданда хабаадэ эрхэдэ хүртэбэ. Мурьсөөн Румыниин Социалис Республикын нилсэл хотодо болохо юм.

Г. МАМЖУЕВ, СССР-эй спортын мастер.

Конституцинь

СОХИХЕ БУРУУШААДАГҮЙ ДИКНЕНСЫН бэшэһэн «Дэвид Копперфильд» гэжэ суута роман со мистер Криктын педагогика ажал абуулгыг харуулан хууданаууд хэний сэдхэл дайрагдуйл Салем Хауз хургуулин эзэн имгалт хэрэгтэ зангаараа бэшэ, харин том муухай байһаараа илгардаг һэн гэжэ таанар мартагуй ёһотой. Хургуулида эгээл муугаар һурадаг хурагшанаа доошоо мунхаг, сохижо шадалаа ондоо юмэ мэдэгдэһэй һэһэй. Анханда мистер Крик алан илгээд элгээтэй наймаалад байһан аад панкратуһанаа хойшо тэрэ пансион нэһэн юм. Энэ — XIX зуун жэлэй 30-аад онуудаар болон хэрэг.

«Мистер Крик шэнгээр, — гэжэ Чарльз Дикенс бэшэ һэн, — дэлхэй дээрэ хөшье мэрэгээлдэ дурлаагүй ёһотой гэжэ ханаба. Хуубүүдые сохиходо, үлэн шын сэдхан шэнгээр, сэдхэлээ тэрэ ханадаг һэн».

Хургуули: хани гү, али харша дайсан гү?

УХИБУУН ямаршегүй һайн гараба гэжэ. Амиды, элүүр, түрэлхын эрэмдэгтэй ялхые нарайлаһын байһанһаа гэртэ асарба гэе. Ухибүүндэ мүнөө мөн лэ һайн эдеон хэрэгтэй бэшэ, харин эхэ, эсэгын дураа, халуун анхарал хэрэгтэй. Ухибүүнэй хүн болохо хэрэгтэ түрүүшын 3—5 жэл шиндэхэ үхэ даа шанартай юм гэжэ бурн үнэрһэн сагуулай элгээтэ педагогууд олон удаа тэмдэглэһэн байдаг. Шэнэ үнэрһэнүүдтэ түшгэлэн, мүнөө үеыншье эрэмдэгтэ түб тобшоһолы зүб гээд.

Жэһэнэнь, бага наһанай үхибүүдтэ багаар дурадаг, тэдэни багаар анхардаг байһан, интеллектуаль (ухаанай хүргэлтэ) тэрэ долоолуудга, социальна журамшье хазагайруудаг, өмгөнтэй мүү зантай болдог гэжэ англискэ психиатр Джон Бюблин тоолоно. Харин «сүлөөтэ юртэмсэн» оронундаа 3 хүрэтэр наһанай баллар үхибүүд лэ эхээр сохюулаа, зободог гэжэ бидэ мэдэһэнбэ. Нэгэн хоёр бэшэ — хэди зуу мянган, миллион үхибүүд...

ТОБШОХОНООР

ВИАТЛОН. Баварин Рупольдинг хот шадар үнэргэгдэжэ байһан дэлхэйн чемпионодайд хоёрдохи үдэр ГДР-эй спортеменүүд чемпионон шөөе нага илгээдэ хүртэбэ. Энэ удаада 18-тай Томас Клингер эдиршүүлэ дунда 15 километра урилдахада, 51 минута 45.77 секунда саг харуулажа, түрүү һуури эзэлбэ. Тэрэ нэгшье алдангүй бууджа, эгээл эрхим үрэ дүн туулаа. Эдиршүүлэ дунда нөдөдө жэлэй чемпионон Матиса Юнг (ГДР) хоёрдохи һуури эзэлбэ.

Совет биатлонист Сергей Журавлев бронза медаллар шагнадаг.

Дутын зайда урилдагшад хуури эзэлбэ. Эхэнэрүүдэй дундаһаа Халида Воробьева 1000 метртэ мүнгэн медаллар шагнадаг.

Дутын зайда урилдагшаднай һайнаар мурьсөөн байһа. Сергей Хлебников түрүүшын үдэр 1000 метртэ илаба. Хоёрдохи үдэр Евгений Куликов 500 метртэ хоёрдох һуури эзэлбэ.

ХОККЕЙ. Шайбатай хоккейгээр оройн түрүү һуури эзэлхын түлөө мурьсөөнэй элжэжэ нааданда Челябинскын «Трактор» Свердловскын «Автомобилист» уулзахада, 3:2 тоотойгоор илаба. Уфагай «Салават Юлаев» гэжэ спортын клуб Воскресенскын «Химиктэй» 2:2 тоотойгоор тэнсэбэ.

ФУТБОЛ. «Неделин» шанда хүртэхын түлөө уласхооридын мурьсөөн Москвада боложо байна. «Спартак» футболистнууд Болгарин Софи хотын «Академик» командые 8:2 тоотойгоор шүүжэ, түгсэхэлэй нааданда хабаадаха эрхэдэ хүртэбэ.

«Спартакгайхид» дүрбэн очкотой болохо. (ТАСС)

Гэдэһэн соо

ГЭМТЭНЭН ҮХИБУУД УХИБУУД наһанайнгаа алшые шатада яобахада, бүри юушье мэдэхгүй үеһөө эхилжэ, буржуазна юртэмсэн тон харша байһые бөө дээрээ үзэдэг юм... Вулын үгытэй ядуу байха томо үхибүүнэй хуби занан зөлгүй гэжэ мэдэжэ ааб даа.

США-да жэл бүри 50 мянган нарай үхибүүн нэгэ харагшан бэлдэһэн үхэлдэг гэжэ «Сатердей ревью» хэблэл дуулаһан байна. 200 мянга шахуу үхибүүд эрэмдэг болоһод түрэдэг!

Хилын саанаһаа

НЬЮ-ЙОРК. Бүхы Иран соогүүр арад зонхой үймөө хүлгөөн улам үргэдэжэ байһаар. Правительствда эсэргүүжэжэ шаһагшад хабаадагшад хэзэлхые олон миллион хүн зон бургуулаха байһанаа мэдүүлэ. Политико-шакан муртэлэй оппозицион хүтэлбэрлигшэ антолла Хомейниин гадаадада байһанаа Иранда бусажа эрхэлдэн, засагаархид тойбо татажа байһай.

Инварин 26-да Тегеранда жагсаалда хабаадагшадые буудалһан ушарые «шуната воскресни» гэжэ гадаадын корреспондентүүд нэрлэбэ. Хотын түбэй хуи «байдалда» шуната, гал дулоор соболхон талмай» болоо гэжэ Ассошиэйтэд Пресс тэмдэглэвэ. «Алууршадай отряд» дуудһын тудан лэ хүн бүхыне үгы хэһын тула буудалһан байгаа, — гэжэ ЮПН мэдэсэвэ. Жагсаалда хабаадагшадые эхэ буугаар буудаа.

Инварин 28-да нилсэл хотодо 3 мянганһаа үсөөн бөшх хүн алуулаха гээд гродской больницын врач АП агентствын корреспондентдэ мэдүүлэбэ. Хүн зонине хэбэлгэлдэ хабаадагшад асарһан нэгэ сондат полковник зиндаатай командирдаа буудахарбэ. Январин 28-най шуната муухай абууланууд сэргэй зарим хүтэлбэрлигшэдөө үүдхэгдэ ха гэжэ шинжэлэгшэд багсаамжана гээд Франс Пресс агентствэ бэшэвэ.

Боро харан болоһоншье хойно хэди азуугаад машинанууд шархатанан, алуул-

ИРАН: Шуната муухай хашалта харшалалтанууд

НЬЮ-ЙОРК. Бүхы Иран соогүүр арад зонхой үймөө хүлгөөн улам үргэдэжэ байһаар. Правительствда эсэргүүжэжэ шаһагшад хабаадагшад хэзэлхые олон миллион хүн зон бургуулаха байһанаа мэдүүлэ. Политико-шакан муртэлэй оппозицион хүтэлбэрлигшэ антолла Хомейниин гадаадада байһанаа Иранда бусажа эрхэлдэн, засагаархид тойбо татажа байһай.

Инварин 26-да Тегеранда жагсаалда хабаадагшадые буудалһан ушарые «шуната воскресни» гэжэ гадаадын корреспондентүүд нэрлэбэ. Хотын түбэй хуи «байдалда» шуната, гал дулоор соболхон талмай» болоо гэжэ Ассошиэйтэд Пресс тэмдэглэвэ. «Алууршадай отряд» дуудһын тудан лэ хүн бүхыне үгы хэһын тула буудалһан байгаа, — гэжэ ЮПН мэдэсэвэ. Жагсаалда хабаадагшадые эхэ буугаар буудаа.

Инварин 28-да нилсэл хотодо 3 мянганһаа үсөөн бөшх хүн алуулаха гээд гродской больницын врач АП агентствын корреспондентдэ мэдүүлэбэ. Хүн зонине хэбэлгэлдэ хабаадагшад асарһан нэгэ сондат полковник зиндаатай командирдаа буудахарбэ. Январин 28-най шуната муухай абууланууд сэргэй зарим хүтэлбэрлигшэдөө үүдхэгдэ ха гэжэ шинжэлэгшэд багсаамжана гээд Франс Пресс агентствэ бэшэвэ.

Боро харан болоһоншье хойно хэди азуугаад машинанууд шархатанан, алуул-

эдэнэртэ довтолбоһын, сэргээд өһөдөгдөө хамгаалха эрхэтэй» гэжэ тэрэ мэдүүлэ. Хомейнитэй хоёрдөһөнүүдые хэһын тула январин 29-дэ Париж ошохые асаржа байһан тухайдаа Бахтияр мэдээсэвэ. Ушарын хоёр бөгшөө, тэрэнь президент-министрай тушаалта байһан сагта Бахтияртай уулзажа хоёрдөһөдэ ори тала асарнаб гэжэ мусульман оппозицион хүтэлбэрлигшэ мэдүүлһэн байгаа. Грждан аэропортуудай нэгдэлсээрнь, Хомейни Иранда бусажа эрхэ эрхэтэй гэжэ правительствын толгойлошо баталба.

«Премьер-министр Хомейнитэй уулзаһанаа урда тээ тушаалһаа буухаар бэлэн байгаа, гэбэшье нимэ алхам хөхьһе арми тэрэни боруушаба» гэжэ «Нью-Йорк таймс» тоолоно. Бахтияр правительствэ бодото дээрэ генералуудай барисанай правительствэ болоно. Тэрэ ямаршье эрхэ засаггүй. Сэргэй хүтэлбэрлигшэдэй заабаринуудар политикаа бөлүүлдэг гээд газетын шинжэлэлһээ элривэ.

Агаарай-сэргэй хүсүнүүдтэ бургуулаһын хүдэлөөн үргэжэ байна. Зарим сэргэй элбэтат жагсаалануудта хабаадана гэжэ Иранай эбсэгтэ хүсүнүүдэй штабай нахальник генерал Карабаги сэхэ руу мэдэрбэ.

Шах тухай хэлэхэ болоо һаа, тэрэ урдында мэтэ Марокодо байһаар. Тэндэ гэжэ үшөө дахин баталба. Шуната муухай абуулануудые сагааруулан, «хэрээ

эдэнэртэ довтолбоһын, сэргээд өһөдөгдөө хамгаалха эрхэтэй» гэжэ тэрэ мэдүүлэ. Хомейнитэй хоёрдөһөнүүдые хэһын тула январин 29-дэ Париж ошохые асаржа байһан тухайдаа Бахтияр мэдээсэвэ. Ушарын хоёр бөгшөө, тэрэнь президент-министрай тушаалта байһан сагта Бахтияртай уулзажа хоёрдөһөдэ ори тала асарнаб гэжэ мусульман оппозицион хүтэлбэрлигшэ мэдүүлһэн байгаа. Грждан аэропортуудай нэгдэлсээрнь, Хомейни Иранда бусажа эрхэ эрхэтэй гэжэ правительствын толгойлошо баталба.

«Премьер-министр Хомейнитэй уулзаһанаа урда тээ тушаалһаа буухаар бэлэн байгаа, гэбэшье нимэ алхам хөхьһе арми тэрэни боруушаба» гэжэ «Нью-Йорк таймс» тоолоно. Бахтияр правительствэ бодото дээрэ генералуудай барисанай правительствэ болоно. Тэрэ ямаршье эрхэ засаггүй. Сэргэй хүтэлбэрлигшэдэй заабаринуудар политикаа бөлүүлдэг гээд газетын шинжэлэлһээ элривэ.

Агаарай-сэргэй хүсүнүүдтэ бургуулаһын хүдэлөөн үргэжэ байна. Зарим сэргэй элбэтат жагсаалануудта хабаадана гэжэ Иранай эбсэгтэ хүсүнүүдэй штабай нахальник генерал Карабаги сэхэ руу мэдэрбэ.

Шах тухай хэлэхэ болоо һаа, тэрэ урдында мэтэ Марокодо байһаар. Тэндэ гэжэ үшөө дахин баталба. Шуната муухай абуулануудые сагааруулан, «хэрээ

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хууданада. «Аха дүүтэй хани нэгдэлэй Агуусхэ хүсэ» — Роситай Украинин нилэн нэгэдэһээр 325 жэлэй ойдо зороулагдан Хан Клевтэ болоһон байра суглаан дээрхээ бшгэгдэһэн ТАСС-ай тоосоон. (Эхинийн. Түгсэхэлэнь гурбадахи хууданада). «Эрхид этигэл найдабары — үндэмүүдтэ» — суглуулбари, «Абаһан

Хөбдөхи хууданада. Буналтаһаа буналтаһаа тэрэ «Минин нота» — хуби занан — хоёрдөһөн «Нэгшье гээдгэдэ шадуй ажаллаха» — А. Васильев корреспондент, Редакци орон бөшгүүдхэ.

Дүрбэлхи хууданада. «Ажабайдалтай нягта боотойгоор» — Д. Фролов, Д. Мангутовай статья болон саһанаа. «Нотагай һонин» — суглуулбари, Соноскоһнууд.

Камеска ардад хасагч 1568 мотокор. 16.30 — «Фотостанция». 17.00 — «Номин ажабайдал». П. Шов. 17.50 — «Олон түрэленискэ» университет 18.00 — «Хужоу нотонд» 18.15 — «Мунөөдэр» дээрэ.

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Гал» гэжэ мэдээсэлэй программа.

«Орбита-2». 19.00 — гурна халтиралаар Европ чемпионат. 20.30 — «ВР» 21.05 — «Бенефис». РСФЭЙ ардад ахиста С. Марсон.

Улаан-Үдэ. 22.05 — «Ваномко. Эрдэм. Наука. Түрлэй дүршэл» — Республика промшленистийн худалмэригшэдэй суглаа урлан. 22.30 — Уласхооридын шэнжэлэл. (Буряадаар).

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА «Орбита-2». 7.55 — Дамжуулгын программа. 8.00 — «Время». 8.40 — Үлгөөнэй гиннастка. 9.05 — «Горнист» үлгэ харюусатгы. 9.35 — Оснойн үнэрмэтэ Түрэнэй академическэ орд ардад оркестроты концерт. 10.30 — «Валерий Чкалов» — уран һайханы фильм. 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — Забарлалта. 13.55 — Дамжуулгын программа. 14.00 — Шэнэ һонин. 14.20 — «Венгрия Дунай эрьсээр» — телевизион баримтата фильм. 14.50 — «Ород хэлэн». 15.20 — «Шалтартай хургуули». 16.05 —

ЗАБАРА

Энэ оной январин 30-най номерой гурбадахи хууданада толилогдоһон «Залуушуудла анхарал хэрэгтэй» гэгшэн статья соо редакциин хүдэлмэригшын гэгээр алауу гараа. Уншагшаднаа хүлсэл гуйгаада, статьятай гурбадахи абзацай хоёрдохи мэдүүлхые занжаа, нигээд уншахые дурданабди.

«Буряад хуржэмэй» эхи табигша М. Фролов, П. Берлинский, С. Раузов, В. Мо-

РЕДАКТОР

Р. В. ГАРМАЕВ